

Ἐὰν αἱ γυναῖκες τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν ὀφφίλια διοικούντων σὺν αὐτοῖς οὖσαι πλημμελήσωσι τι, αὐτοὶ τῇ ἀπολογία καὶ τῇ υπέξελενύσει ὑπόκεινται.

Πῶν ἢ καταλάβῃ τὴν ἐπαρχίαν, ὀφείλει γράφειν τοῖς ἐπαρχεῦταις, δηλοῦν αὐτοῖς περὶ τῆς αὐτοῦ παρουσίας, καὶ ἢν ἔχει πρὸς αὐτοὺς σχέσιν, καὶ ὥστε μὴτε δημοσίᾳ μὴτε ἰδίᾳ τις ἔξω τῆς οἰκίας πατρίδος ἀπαντήσῃ αὐτῷ.

Γραφῆτω δὲ καὶ τῷ διαδεχθέντι τό, πότε τῇ ἐπαρχίᾳ ἐπιβαίνει· καὶ τὴν εἴσοδον διὰ τῶν συνηθῶν τόπων ποιείσθω· εἰς γὰρ Ἀσίαν διὰ θαλάσσης ἀπέρχεται, καὶ πρῶτον εἰς Ἐφεσον.

Μετὰ δὲ τὸ εἰσελθεῖν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ποιεῖτω τοὺς λεγάτους· πρὸ τούτου γὰρ οὔτε αὐτὸς δικαιοδοσίαν ἔχει, καὶ οὐ δύναται, ἢν οὐκ ἔχει, ἐντέλλεσθαι ἑτέρῳ. εἰ δὲ πρὸ τούτου ποιῆσιν τὸν λεγάτον, οὐκ εὐθέως ἔχει δικαιοδοσίαν, ἀλλ' ἀφ' οὗ τὴν ἐπαρχίαν ὁ ἀνθύπατος καταλάβῃ, ἐὰν καὶ τῆς αὐτῆς ἔχηται γνώμη.

ζ. Εἰ δὲ ἀναγκαίως κατὰ τὴν ὁδὸν ἐμποδίζεται, καὶ πρὶν ἢ καταλάβῃ τὴν ἐπαρχίαν, ποιεῖ τὸν λεγάτον.

η'. Ἐπιτρέπει δὲ τῷ λεγάτῳ, ἀκοῦσθαι τῶν ἐγκληματιῶν καὶ ἀναφέρειν αὐτῷ, ἵνα αὐτὸς ψηφίσῃται. τοῦτο δὲ τὸ πρόσταγμα ἔξω τῶν ὄρισμένων ἐστὶ καὶ οὐ παρὰ τὴν κρατήσασαν παρὰ τοῖς νόμοις ἀκριβεῖαν· οὔτε γὰρ δύναται τις, ἢν ἔχει ξίφος ἢ τιμωρίας ἑτέρας [ἔξουσίαν] ἢ μεταφέρειν εἰς ἄλλον. εἰκότως οὖν οὔτε τὸ δίκαιον τοῦ ἐλευθεροῦν καὶ ἀρεῖται τοὺς μετὰ ἐξέτασιν ἀναιτίους εὐρισκομένους δύναται τῷ λεγάτῳ ἐντέλλεσθαι, καθ' ὃ μὴτε κατηγορεῖσθαι κατὰ ἀκριβεῖαν δύναται τις παρ' αὐτῷ.

Ὡς περ ἐν τῷ ἀνθυπάτῳ ἐστὶ, καὶ ἐντέλλεσθαι καὶ μὴ τὴν ἰδίαν δικαιοδοσίαν, οὕτω καὶ τὸ ἀφαιρεῖσθαι, οὐ παρὰ γνώμην δὲ τοῦ βασιλέως.

Ὁ λεγάτος μὴ τὸν βασιλέα ἐπερωτάτω, ἀλλὰ τὸν ἀνθύπατον.

Μέτρια ξένια ὀφείλει ὁ ἀνθύπατος δέχεσθαι. δέχεσθαι δὲ θ) ξένια ἢ ἀγοράζειν ὁ ἀνθύπατος ἢ ὁ η) ἑτερον ἢ χειρίζων ὀφφίλιον, πλην τῆς κ) ἐφημέρου τροφῆς, οὐκ ἐπιτέτραπται.

θ'. Ἀνεχέσθω τῶν πολιτῶν ἐπαινουμένων αὐτὸν· διδώτω τὰς ἀρισταίας ἡμέρας πρὸς συνήθειαν.

Ἐπιβλέπει τὸν ἱερὰ καὶ τοὺς δημοσίους τόπους καὶ μ) παρασκευάζει αὐτοὺς φιλοκαλεῖσθαι πρὸς τὴν εὐπορίαν τῆς πόλεως, καὶ ποιεῖτω τῶν ἔργων φροντιστὰς ἐπιμελεῖς, διδούς αὐτοῖς, εἰ χρεῖα καλέσῃ ν), στρατιώτας εἰς βοήθειαν.

Ὁ ἀνθύπατος πάντων τῶν ἐν Ῥώμῃ ἀρχόντων προσφύρων καὶ ἀπροσφύρων δικαιοδοτούντων ἐπέχει τὴν τάξιν.

ι'. Καὶ μετὰ τὸν βασιλέα μείζον πάντων κράτος ἔχει ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ.

ια'. Καὶ τὰ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ πάντα δι' αὐτοῦ διοικεῖται χωρὶς τῶν δημοσίων.

Τὰ χροῖζοντα ἀποφάσεως βασιλέως καὶ διαγνώσεως σὺν ὀφείλει πράττειν διὰ λιβέλλον.

Ἀνεξιτάκτος μετὰ φρονήματος ἔστω περὶ τοὺς σννη-

Si uxores Proconsulum et eorum, qui officia ad- §. 2.
ministrant, cum ipsis profectae aliquid peccaverint, ipsi defensionem et animadversioni subiacent.

Antequam provinciam ingressus est, scribere debet §. 3.
provincialibus, certiores eos reddens de praesentia sua et quamnam habeat cum iis coniunctionem, et ut neque publice neque privatim aliquis extra suam patriam ei occurrat.

Scribat autem et ei, cui successit, quando pro- §. 4 et 5.
vinciam ingressurus sit: et ingressum per loca consueta faciat: in Asiam enim per mare venit et primum Ephesum.

Postquam provinciam ingressus est, Legatos con- §. 6.
stituat: antea enim neque ipse iurisdictionem habet, neque potest eam, quam non habet, alteri mandare. Sin autem antea Legatum constituerit, non statim habet iurisdictionem, sed ex quo provinciam Proconsul ingressus est, si in eadem quoque voluntate perman- serit.

VII. Sin autem necessitate quadam in itinere im- L. 5.
pediatur, et ante quam ingressus sit provinciam, Lega- D. 1. 16.
tatum constituit.

VIII. Mandat autem Legato, ut audiat causas cri- E. 6. pr.
minales et ad se referat, ut ipse sententiam ferat. D. eod.
Hoc autem mandatum extraordinarium est et non contra rigorem in legibus obtinentem: neque enim potest quis, quam habet gladii vel alius coercitionis potestatem, in alterum transferre. Merito igitur neque ius liberandi et dimittendi eos, qui post cognitionem innocentes reperti sunt, potest Legato mandare, quum neque accusari stricto iure quis apud eum possit.

Sicut in Proconsulis arbitrio est, et mandare et §. 1.
non mandare iurisdictionem, ita et adimere, neque vero contra Principis voluntatem.

Legatus Principem ne interroget, sed Proconsulem. §. 2.

Modica xenia Proconsul accipere debet. Accipere §. 3.
autem xenia vel emere Proconsuli vel ei, qui aliud officium gerit, praeter victum quotidianum non permittitur.

IX. Patiatur cives ipsum collaudantes: ferias se- L. 7. pr.
cundum consuetudinem concedat. D. eod.

Inspiciat templa et loca publica et reficienda ea §. 1.
ad modum divitiarum civitatis curet, et curatores opo- rum diligentes constituat, milites iis, si necesse sit, auxilii causa concedens.

Proconsul omnium Romae magistratuum ordina- §. 2.
riorum et extraordinariorum ius dicentium locum obtinet.

X. Et post Principem maius omnibus imperium L. 8.
in provincia habet. D. eod.

XI. Et in provincia omnia per eum administran- L. 9. pr.
tur, praeter res fiscales. D. eod.

Quae sententia Principis et cognitione egent, per §. 1.
libellum facere non debet.

Patiens cum ingenio circa Advocatos Proconsul §. 2.

d) Hanc §. 6. habet Synopsis usque ad ἐντέλλεσθαι ἑτέρῳ. Dicit esse cap. 7. e) δὲ in Syn. deest. f) ἔξουσίαν inse- rendum putavi et uncis includendum, quum Cod. Coisl. illud non habeat. g) Fabr. cap. 2. hui. tit. et Syn. cap. 8. habet δέ- χεσθαι — ἐπιτέτραπται et nihil praeterea ex hac lege. δὲ apud eum deest. Syn. habet. Eadem quae Fabr. habet Theod. qui dicit esse cap. 7. them. ult. hui. tit. δὲ Theod. habet. h) ὁ deest apud Theod. et Fabrot. i) Theod. ξένιος. k) τῆς deest apud Theod. j) Fabrot. cap. 3. hui. tit. habet hanc §. 1. l. 7. D. I. 16. Eadem in §. 1. quae Cod. Coisl. habet Theod. qui dicit esse cap. 8. hui. tit. m) καὶ deest apud Fabr. n) Fabr. καλέσει.

γόρους καὶ μὴ δεχέσθω τοὺς κεκαλυμένους. ἐπεξίετο τοῖς κατασκευασταῖς καὶ ἀγορασταῖς τῶν δικῶν.

- §. 3. Ἐξ ἐπιπέδου σκοπέτω^{ο)} τὰ περὶ τῆς προσηκούσης τιμῆς τῶν πατέρων καὶ πατρῶνων, καὶ κακῶς διαγενομένοις τοῖς πατρὶσι καὶ τοῖς ἀπελευθέροις ἐπεξεργέσθω ἀπειλαῖς ἢ πληγαῖς.
- §. 5. 6. Διδόντω^{ρ)} συνηγόρους γυναιξὶ καὶ ὄφρανοις ἀνήβοις καὶ μαινομένοις καὶ ἄλλως ἀσθενούσιν, ἢ ἑτέρων αὐτοῖς^{υ)} αἰτούντων, ἢ αὐτὸς ἀφ' ἑαυτοῦ κινούμενος, καὶ τοῖς διὰ τὴν δυναστείαν τῶν ἀντιδίκων μὴ δυναμένοις λαβεῖν συνηγόρους. ταῦτα δὲ καὶ οἱ λοιποὶ ποιείτωσαν ἄρχοντες.
- L. 10. ββ. Πάντα πράττει καὶ δικαιοδοτεῖ ὁ ἀνθύπατος
- E. 1. 16. μέχρι τῆς τοῦ διαδόχου αὐτοῦ παρουσίας.
- §. 1. Μὴ ἀπολύετω ὁ ἀνθύπατος πρὸ αὐτοῦ λεγάτων ἐκ τῆς ἐπαρχίας.
- L. 11. γγ. Ὁ λεγάτος οὐ δύναται σφοδρῶς τιμωρεῖσθαι
- D. eod. ἢ σωφρονίζειν, ἀλλὰ παρέμπει τῷ ἀνθυπάτῳ.
- L. 12. D. eod. ιδδ. Ὁ λεγάτος δίκαιον ἔχει τοῦ δίδοναι δικαστήν.
- L. 13. ιεε. Οἱ λεγάτοι [οὐδὲν]^{ρ)} ἔχουσι ἴδιον, εἰ μὴ παρὰ
- D. eod. τῶν ἀνθυπάτων αὐτοῖς ἢ δικαιοδοσία ἐνταλθῆ.
- L. 14. ιςς. Οὐ περαιτέρω τῶν ἐξ ὑπατικῶν ῥάβδων οἱ
- D. eod. ἀνθύπατοι κέχρηται.
- L. 15. D. eod. ιζζ. Οἱ λεγάτοι διδύασιν ἐπιτρόπους.
- L. 16. ηη. Τὴν πύλην τῆς Ῥώμης εἰσιῶν ὁ ἀνθύπατος
- D. eod. ἀποτίθεται τὸ ζῆλατος.
- L. 1. C de off. proc. et leg. ιθθ. ^{ς)} Μὴ χρηματικῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐγκληματικῶν ὑπακουέτωσαν οἱ ^{τ)} λεγάτοι, τῆς ψήφου παρὰ τοῦ ἀνθυπάτου παρεχομένης^{υ)}.
- L. 2. κκ. Ἡ τάξις τοῦ ἄρχοντος τῆς Ἑλλησπόντου μη-
- C. eod. κέτι ὑπὸ τὸν βικάριον, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ἀνθύπατον ἔστω.

TITULUS I'

Ἡ διάταξις^{υ)} περὶ τοῦ τοὺς ἄρχοντας χωρὶς τῆς οἰασούν δόσεως γίνεσθαι.

- Nov. 8. αα. ^{ω)} Θεσπίζομεν, μήτε ἀνθυπατεῖαν μηδεμίαν, ^{cap. 1.} μηδέ ^{x)} τὴν μέχρι νῦν καλουμένην βικαρίαν, μήτε τὸν κόμητα τῆς εἰσῆς, μήτε ἄλλην τὴν οἰανοῦν ἀρχὴν, μήτε ὑπατικὴν, μήτε ἡγεμονικὴν, ὧντινων ὅπως μένεται ἢ ὑποκειμένη τῷδε τῷ θεῖῳ ἡμῶν νόμῳ ἀπογραφῆ, ἃς δὴ καὶ μόνας ὑπὸ τόνδε τὸν νόμον ἀγομεν, δίδοναι τε ἐπὶ βοήθειᾳ, μήτε ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς τὴν οἰανοῦν δόσιν, μήτε ἄρχοντι μηδεμί, μήτε τὸν περὶ τὰς ἀρχὰς τιμῆ, μηδ' ἐτέρῳ προσώπῳ κατὰ πρόφασιν προστασίας· ἀλλὰ προῖτα μὲν κομίζεσθαι τὰς ἀρχὰς, μέτρια δὲ παρέχειν προφάσει τῶν ὑπὲρ ἐκάστης διδόμενων συμβόλων τε καὶ χαρτῶν. καὶ γὰρ δὴ καὶ ἐπεθῆκαμεν ἀπογραφὴν τῷδε τῷ θεῖῳ ἡμῶν νόμῳ, δηλοῦσαν, τί προσηκόν ἐστι, ἐκάστην ἀρχὴν παρέχειν, ἢ εἰς τὸ θεῖον ἡμῶν ταμίον, ἢ εἰς τὸ δικαστήριον τῆς σῆς ὑπεροχῆς προφάσει τῶν κωδικίλλων ἢ συμβόλων ἢ προσταγμάτων· ὥστε ἐκείνῳ τε συνεστάλθαι καὶ μὴ παρέχειν αὐτῷ μὲν γὰρ αἰσθησιν.

ο) τω in Cod. Coisl. serius a librario additum, antea σκοπέτω. ρ) Huius capit. 11. §. 5. 6. eisdem verbis, quibus Cod. Coisl. exhibet Theod. qui dicit esse them. 6. cap. 10. h. tit. q) Sic Cod. Coisl. Fabr. cap. 4. αὐτούς. ρ) Illud οὐδὲν, quod Cod. Coisl. non habet, addidi motus auctoritate Legis 13. D. I. 16. et Synopseos, quae eadem habet cap. 13. h. t. sed uncis includendum putavi. s) Hoc cap. 19. exhibet Fabr. et Theod. qui dicit esse cap. 20. hui. tit. ss) Fabr. μόνων. t) οἱ deest apud Theod. qui pro eo habet καὶ. υ) Theod. et Fabr. παρεχομένης. v) ἡ διάταξις apud Fabr. deest. Eandem inscriptionem, quam Cod. Coisl. habet etiam Theod. w) Hui. cap. 1. brevem tantum epitomen exhibent Theod. et Fabr. his verbis: οἱ ἄρχοντες προῖτα γινέσθωσαν, μόνας τὰς συνθηθείας παρέχοντες. Synopsis totius tituli huius libri argumentum brevissime indicat, et quae ex hoc titulo suppelitatur pag. 48. edit. Leunclav. capita, a Codice Coislino certe, quod ad hunc Basilicorum titulum attinet, aliena sunt. x) Leg. μήτε.

sit, neque prohibitos accipiat. In concinnatores et redemptores litium animadvertat.

De plano cognoscat de reverentia patribus et patronis debita, et liberos et libertos male sese gerentes minis vel fustibus castiget.

Advocatos constituat mulieribus et impuberibus patre orbatis et furiosis et alias debilibus, vel si alii iis petant, vel ipse sua sponte motus, et illis, qui propter adversariorum potentiam advocatos reperire non possunt. Haec autem et reliqui magistratus faciant.

XII. Proconsul omnia gerit et ius dicit usque ad successoris sui adventum.

Proconsul ante se Legatum e Provincia ne dimittat.

XIII. Legatus maiorem poenam vel animadversionem infligere non potest, sed ad Proconsulem remittit.

XIV. Legatus iudicis dandi ius habet.

XV. Legati [nihil] proprium habent, nisi a Proconsulibus iis iurisdietio mandata sit.

XVI. Proconsules non amplius, quam sex fasciibus consularibus utuntur.

XVII. Legati tutores dant.

XVIII. Proconsul portam Romae ingressus imperium deponit.

XIX. Non pecuniarias solum, sed etiam criminales causas Legati audiant, sententia a Proconsule ferenda.

XX. Officium Praesidis Hellesponti non amplius Vicario, sed Proconsuli subsit.

TITULUS III.

Constitutio, ut Praesides sine quoquo suffragio fiant.

I. Sancimus, ut neque Proconsul, neque qui hactenus vocatur Vicarius, neque Comes Orientis, neque alius quicumque magistratus, neque Consularis, neque Praesidialis, quorum diserte meminit descriptio huic sacrae nostrae legi subiecta, quos et solos huic legi subiicimus, aliquid suffragii causa det, neque pro magistratu, neque ulli magistratui, neque cuidam eorum, qui circa magistratus sunt, neque alii cuidam personae praetextu patrocini aliquid donet: sed ut gratis accipiant magistratum, modica autem praebent pro symbolis et chartis, quae pro quolibet dantur. Nam et descriptionem sacrae huic nostrae legi subiecimus, indicantem, quid unumquemque magistratum vel sacro nostro laterculo vel iudicio Celsitudinis tuae pro codicillis aut symbolis aut mandatis praebere conveniat: adeo ut illud moderatum sit, nec is admodum sentiat.

β. Ἐξείνο μέντοι διορίζομεν, τὸ χοῖναι τὸν βικάριον τῆς Ἀσιανῆς ὄντα δὲ καὶ ἄρχοντα τῆς Πακατιανῆς Φρυγίας μηκέτι μὲν οὕτω προσαγορεύεσθαι, ἀλλὰ τοῦ λοιποῦ κόμητα Φρυγίας Πακατιανῆς ὀνομάζεσθαι καὶ κομιζέσθαι ἐκ τοῦ δημοσίου, ἕπερ καὶ νῦν προφάσει ἀνόνων τε καὶ κεφαλῆτιώνων ὑπὲρ ἐκατέρας ἀρχῆς ἐλάμβανεν, οὐδενὸς ἐλαττουμένου τούτων· καὶ μὴ δυοὶ τάξεσι χοῖσθαι, ἀλλ' ἀναμιγείσαν ἐκατέραν, τὴν τε τοῦ ἄρχοντος, τὴν τε τοῦ βικαρίου, μίαν γίνεσθαι, κομητιανὴν οὐσάν τε καὶ ὀνομαζομένην, τοῦ κινδύνου τῶν δημοσίων φόρων αὐτῶ τε καὶ πᾶσιν ὁμοίως ἔποντος, οἷα μιᾶς τάξεως καθεστῶσης, μὴ διηρημένης αὐτῆς παντελῶς, ἀλλὰ κατὰ μίαν ἀπάντων στρατευστικῶν συνέχειαν· κομιζομένην μέντοι καὶ αὐτὴν διὰ τὸ διπλοῦν τοῦ κινδύνου τὰς ἀνόνους καὶ κεφαλῆτιώνας, ἕπερ ἐκατέρα πρῶτην ἐκομιζέτο τάξις. μὴ μὲν ἐτέρας τιπὸς ἄρχων τὸν πρῶτον μὲν βικάριον, νῦν δὲ περιβλεπτον κόμητα τῆς Πακατιανῆς Φρυγίας, οὐκ ἔχοντα παντελῶς οὐδεμίαν μετουσίαν ἐν ταῖς ἄλλαις ταῖς τῆς Ἀσιανῆς διοικήσεως ἐπαρχίαις· ἀλλ' ἐπέχοντα μὲν τὴν τοῦ περιβλέπτου κόμητος τῆς Πακατιανῆς Φρυγίας ἐπιωνυμίαν, ἀρχοῦμενον δὲ μόνῃ τῇ Πακατιανῇ, καθάπερ ἐπόντες ἐφ' ἔφημεν, Φρυγία.

γ. Αὐτὸ δὲ τοῦτο καὶ ἐπὶ θατέρου τοῦ πρῶτον βικαρίου διορίζομεν, φαιμέν δὴ τοῦ κατὰ τὴν Ποντικὴν διοίκησιν, ὥστε μὴ δύο καθεστῆναι τὸ λοιπόν, ἀλλ' ἓνα κόμητα μὲν Γαλατίας πρώτης ὀνομαζόμενον, καὶ ἔχοντα καὶ τὴν κατὰ τῶν στρατιωτικῶν ἐξουσίαν, καθάπερ ἔχει καὶ νῦν, καὶ τὰς ἐκατέρας ἀρχῆς κομιζόμενον σιτήσεις· οὐ μὲν ἕξω τῆς πρώτης Γαλατίας, οὐδεμίαν γὰρ αὐτῶ ἐτέραν παντελῶς διδοίμεν ἔχειν ἐξουσίαν κατ' οὐδεμίαν Ποντικῆς ἐπαρχίας, ἀλλὰ κατὰ μόνῃν Γαλατίαν τὴν πρώτην, τῆς τάξεώς τε ὁμοίως ἀναμιγνυμένης καὶ κατὰ μίαν, ὡς εἴρηται, νοσημένης καὶ ἀριθμομένης συνέχειαν, κομητιανῆς οὐσης τε καὶ ὀνομαζομένης· καὶ οὐδενὸς παντελῶς ἕξ αὐτῶν πρὸς τοὺς ἄλλους ἔχοντός τινα διαφορᾶν· ἀλλὰ μίαν εἶναι τάξιν ὅφ' ἐν τεταγμένην ἄρχοντι μιᾶς ἐπαρχίας ἡγουμένῳ, πάσης ὁμοίως τῆς τάξεως ἅμα τῶ σφῶν αὐτῶν ἄρχοντι περὶ τὰ δημόσια κινδυνεύουσης.

δ. Αὐτὸ δὲ τοῦτο φαιμέν καὶ ἐπὶ τοῦ λαμπροτάτου κόμητος τῆς ἐώας καὶ τοῦ λαμπροτάτου ἄρχοντος· καθάπερ γὰρ μίαν ἀρχὴν ἀμφοτέρας ποιούμεθα, ἔχοντος μὲν καὶ τὸ τοῦ περιβλέπτου κόμητος τῆς ἐώας ὄνομα, τάξεως δὲ μιᾶς ἄρχοντος κομητιανῆς οὐσης τε καὶ ὀνομαζομένης, καὶ τῆς πρώτης μόνῃς Συρίας καὶ τῶν Κυριστικῶν ἡγουμένον, καὶ τὰς ἐκατέρας ἀρχῆς ἔχοντος σιτήσεις· ἐν ἴσῳ γὰρ τοῖς βικαρίοις κακίονους τίθεμεν· ὥστε ἅμα καὶ αὐτὸν τῇ πειθομένη αὐτῶ τάξει κινδυνεύειν ὑπὲρ τε τῆς τῶν δημοσίων εἰσπραξέως καὶ ὑπὲρ τῆς πολιτικῆς καὶ δημοσίας καταστάσεως.

ε'. Βουλόμεθά γε μὴν ἅπασιν τοῖς ἄρχουσι τῶν ἡμετέρων ἐπαρχιῶν πάντας ὑποκείσθαι, τοὺς μὲν ἰδιώτας κατὰ τὸ τῆς ἀρχῆς ἴδιον ἐπὶ πάσαις αἰτίαις, καὶ πάσαις χρηματικαῖς καὶ ἐγκληματικαῖς προφάσεσι· τοὺς δὲ γε ἐν στρατείαις γ) ὄντας καὶ ὑπὸ ἰδικῶν ἄρχοντος τεταγμένους, καὶ τούτους οὐδὲν ἦτιον προφάσει δημοσίων τε καὶ ἐγκλημάτων ὑποκείσθαι πᾶσι τρόποις αὐτῶ. ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐντεῦθεν κατιόντας ἕξ οἰουδήποτε δικαστηρίου, καὶ τὰς οἰασοῦν μεταχειριζομένους ψήφους, ἕξεταιί τοὺς ἐπαρχιῶν ἄρχοντος μὴ συγχωρεῖν πλεῖον τι τῶν τῇ θεῖα ἡμῶν διατάξει διηγορευμένων λαμβάνειν συνηθειῶν· γινώσκοντες, ὡς, εἰ τούτου ῥαθυμήσαιεν, πᾶσαν ζη-

II. Illud tamen definimus, Vicarium provinciae Nov. 8. Asianae, qui et Phrygiae Pacatianae praest, non cap. 2. amplius ita appellandum, sed in posterum Comitum Phrygiae Pacatianae nominandum esse: atque ea ex fisco accipere debere, quae et nunc annonarum et capitationum nomine pro utroque magistratu accepit, ita ut nihil horum minuatur: neque duabus cohortibus utatur, sed utraque tam magistratus quam Vicarii misceatur et una fiat, quae Comitiana sit et nominetur, periculo publicorum tributorum ipsi et omnibus similiter incumbente, quasi una sit cohors, nulla plane divisione illius facta, sed coniunctim omnibus militantibus: quae tamen ipsa propter duplex periculum annonas et capitationes accipiat, quae utraque cohors antea accepit. Non autem is, qui antea Vicarius, nunc autem Pacatianae Phrygiae spectabilis Comes est, alii cuidam praesit, neque omnino nullam cum aliis Asianae dioeceseos provinciis communionem habeat: sed spectabilis quidem Comitum Phrygiae Pacatianae appellationem obtineat, sola vero Pacatiana Phrygia, ut antea diximus, contentus sit.

III. Hoc ipsum vero et in altero Vicario, eum cap. 3. dicimus, qui quondam in Pontica dioecesi fuit, decernimus, ut in posterum non duo constituentur, sed unus, qui Comes Galatiae primae nominetur, et in milites quoque potestatem habeat, sicut etiam nunc habet, et utriusque magistratus annonas, non tamen extra Galatiam primam accipiat. Nullam enim aliam prorsus potestatem in ulla Pontica provincia, sed in sola Galatia prima ei damus: et cohors similiter misceatur, ac pro una, ut dictum est, habeatur et numeretur: quae Comitiana sit et nominetur: neque quaquam omnino ex illis ab aliis ullam habeat differentiam, sed una sit cohors, uni magistratui, unius Provinciae Praesidi subiecta, tota similiter cohorte simul cum suo magistratu periculum circa fiscalia sustinente.

IV. Hoc ipsum vero dicimus et de clarissimo Comite Orientis et de clarissimo Praeside. Nam et ibi cap. 5. ex utroque magistratu unum facimus, qui spectabilis quidem Comitum Orientis nomen habeat, uni autem Cohorti, quae Comitiana sit et nominetur, imperet, atque soli primae Syriae et Cypriacae praesit, et utriusque magistratus annonas habeat. Nam hunc quoque Vicarius exaequamus: adeo ut et fiscalium exactio et civilis et publica disciplina simul eius et Cohortis ei subiectae periculo sit.

V. Volumus autem, ut omnes omnibus nostrarum cap. 6. provinciarum magistratibus subiiciantur: privati quidem secundum magistratus naturam in omnibus causis et omnibus pecuniariis et criminalibus negotiis: ii vero, qui in militia sunt et propriis magistratibus subiecti, nihilominus fiscalium et criminalium nomine omnibus modis ei subiecti sint. Sed neque iis, qui ex quocumque iudicio hinc proficiscuntur et quascunque sententias exequentur, magistratibus provinciarum permittere liceat, ut sportularum nomine plus accipiant, quam sacra nostra constitutione dispositum est: scientes, quod si hoc neglexerint, omne damnatum

γ) Cod. Coisl. στρατιαις.
Basil. T. 1.

μίαν ἐντεῦθεν τοῖς ἡμετέροις ὑποτελέσων ἐπαγομένην αὐτοὶ καταθήσουσιν. διδόμεν δὲ αὐτοῖς ὕδειαν, καὶ γυροῦξεν τὰ περὶ τούτου, μὴ μόνον εἰς τὰς ἀρχάς, ἐξ ὧν εἰσὶν οἱ στελλόμενοι, ἀλλὰ καὶ εἰς ἡμᾶς αὐτούς· ὥστε ἡμᾶς ταῦτα γινώσκοντας τῷ πράγματι προσηκόντως ἐπεξιέναι. εἰ δὲ καὶ αὐτοὶ τινες εὐροῖεν διὰ τὴν ἐκ τῆς ἀσίας ἢ τῆς ζώνης ὑπεροφίαν τοὺς ἡμετέρους ὑποτελεῖς ἀδικούντας, ὕδειαν αὐτοῖς διδόμεν, καὶ ἐξετάξεν τὰ ἀδικήματα, καὶ τοὺς ὑπερθίνους εὐρισκομένους ἀφαιρέσθαι τῆς ζώνης, καὶ τὴν ἡμετέραν τάξιν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις πληροῦν· τοῦτο, ὅπερ καὶ τοῖς ἀρχαίοις διηγήρεται τῶν νόμων. ὥσπερ γὰρ αὐτοὺς παντὸς ἀδικίου κέρδους εἰργόμεν, οὕτω καὶ καθαρῶς ταῖς ἀρχαῖς κεκρημένους πάσης τιμῆς τε καὶ αἰδοῦς καὶ σεμνότητος ἀπολαύειν θεοπίζομεν.

Nov. 8. 8. 2) Οὕτω τοίνυν ἡμῖν τῶν ἀρχῶν διακεκοιμένων, καὶ προσήκει τὸν ἐνταῦθα παραλαμβάνοντα τὴν ἀρχὴν μετὰ τῆς τοῦ θεοῦ μνήμης ἐναντίον ἡμῶν, ἢ εἴπερ ἡμῖν οὐκ εἴη σχολή, τῆς τε σῆς ὑπεροχῆς καὶ τῶν αἰετῶν τὸν σὸν κατακοσμησόντων θρόνον, τοῦ τε αἰετῶν ἐνδοξοτάτου κόμητος τῶν θείων ἡμῶν παροχῶν ἢ τοῦ θησαυρῶν, τοῦ τε ἐνδοξοτάτου κοιμιστοῦ τοῦ θείου ἡμῶν παλατίου, τοῦ τε ἐνδοξοτάτου κόμητος τῶν ἀπανταχοῦ θείων ἡμῶν ἰδιοκτήτων, παρόντος δὴ καὶ τοῦ κατὰ καιρὸν μεγαλοπρεπεστάτου χαρτολαοῦ τῶν θείων ἡμῶν κοιτώνων, τοῦ τοῖς συμβούλοις τοῖς παρ' ἡμῖν ἐπιηρητομένου, ὅρκον διδόναι, μηδὲν παντελῶς μηδ' ὅτιοῦν παρασχέειν, μήτε προφάσει δόσεως, μήτε προστασίας, μήτε ἐπαγγελίας, μήτε ἐκ τῆς ἐπαρχίας ὁμολογήσαι στέλλειν, μήτε τοῖς ἐνδοξοτάτοις ἐπαρχοῖς, μήτε τοῖς ἄλλοις τοῖς τὰς ἀρχὰς ἔχουσι, μήτε τοῖς περὶ αὐτοὺς καθεστῶσι, μήτε ἐτέρῳ τινὶ κατὰ πρόφασιν προστασίας· ἀλλ' ὥσπερ ἄμισθον [λαμβάνει τὴν ἀρχὴν] ^{a)}, λαμβάνει τε παρὰ τοῦ δημοσίου τὰς σιτήσεις (ταύτας γὰρ δὴ καὶ μόνας λαμβάνειν αὐτὸν ἐφίμεν)· οὕτως αὐτὴν καθαρῶς φυλάξει ταῖς χερσὶ, θεῶ τε καὶ ἡμῖν τὸν ὑπὲρ αὐτῆς ὑφέξων λόγον. ἴστω γὰρ ἢ σὴ ὑπεροχῆ καὶ οἱ μετὰ σὲ τοῦ αὐτοῦ ἐπιβησόμενοι θρόνου, ὡς, εἴτε αὐτοὶ θαρρήσουσιν λαβεῖν τι παρὰ τῶν εἰς τὰς εἰρημένας ἀρχὰς παριόντων, εἴτε οἱ παραδυναστεύοντες αὐτοῖς, εἴτε καὶ ἡ τάξις ἢ σὴ, περαιτέρω τῶν προφάσει συνηθειῶν παρ' ἡμῶν αὐτοῖς ὠρισμένων (ἅπερ δὴ καὶ ἀρκεῖν μόνον νομίζοντες δίδουσαι διορίσαμεν), ὡς οὐκ εἰς μικροῖς ἢ ποιῆν γενήσεται· ἀλλ' οἱ μὲν μέγιστοι ἄρχοντες οἱ λαβεῖν τι θαρρήσαντες παρὰ τῶν ἐπὶ τὰς εἰρημένας ἀρχὰς παριόντων, ἢ καὶ συγχωρήσαντες τῇ οἰκείᾳ τάξει τοιοῦτόν τι πράττειν, καὶ προσωγγελθέν οὐ θεραπεύοντες, ὡς οὐ μόνον τετραπλάσιον ἀποδώσουσιν πᾶν, ὅσον εἰλήφουσιν, ἀλλὰ καὶ μεγάλην ἀγανάκτησιν ὑποστήσουσιν καὶ τὸν ἐπὶ τῇ ἀρχῇ κίνδυνον εὐλαβηθήσουσιν, καὶ ὄγε ἀμφοῖν αὐτοὺς ὄντες καὶ ἡ πειθομένη τάξις αὐτοῖς, εἰ πλέον τι τῶν παρ' ἡμῶν δεδομένων ἐπιχειρήσουσιν λαβεῖν, αὐτοῖς τε ὑποκείσονται τοῖς ἐξημιωμένοις τῇ εἰς τὸ τετραπλοῦν ἀποδόσει, ἐκπεσοῦνται τε καὶ οὐσίας καὶ ζώνης, πρὸς τῷ καὶ τιμωρίας ὑποβάλλεσθαι πρεπούσας τοῖς πλημμελήμασιν τοῖς αὐτῶν.

cap. 8. 3) Τοὺς δὲ οὕτως ἀμισθῶν παραλαμβάνοντας τὰς ἀρχὰς πρῶτον ἀπάντων σπουδάσμα ἐχειν χρῆ, τὸ τοῖς δημοσίοις ἀγρόπνως προσέχειν, καὶ τοὺς μὲν ἀγνωμονοῦντας καὶ δεομένους ἀνάγκης μετὰ πάσης εἰσπράττειν τῆς σφοδρότητος, μηδὲν ὑποκατακλινομένους, μηδὲ

subditis nostris illatum ipsi resarcire debeant. Dammus vero illis potestatem, ut non solum magistratibus, a quibus missi sunt, sed etiam nobis ipsis, quae huc spectant, nota reddant, ut nos haec cognoscere factum, ut decet, puniamus. Si vero et ipsi quosdam dignitate vel cingulo superbientes iniuriam nostris subditis inferre inveniant, potestatem illis concedimus in maleficia inquirendi et quos fontes invenerint, cingulo privandi, nostramque vicem in provinciis obeundi, id quod etiam veteribus legibus constitutum est. Quemadmodum enim eos omni iniusto lucro arcemus, ita etiam eos, qui incorrupte potestatibus utuntur, omni honore et reverentia et auctoritate frui sancimus.

VI. Hoc itaque modo magistratibus a nobis discretis, convenit, ut is, qui magistratum accipit, Dei mentione facta coram nobis, vel si otium nobis non sit, coram Excellentia tua et iis, qui sedem tuam semper exornabunt, quique gloriosissimus Comes sacrarum nostrarum largitionum seu thesaurorum futurus est, et gloriosissimo Quaestore sacri nostri Palatii, et gloriosissimo Comite sacrarum ubique nostrarum rerum privatarum, praesente quoque magnificentissimo pro tempore Chartulario sacri nostri cubiculi, qui codicillis nostris inservit, iuramentum praestet, quod nemini plane neque pro suffragio neque pro patrocinio quicquam dederit, nec promiserit, neque pactus sit, ut ex provincia vel gloriosissimis Praefectis, vel aliis, qui magistratus gerunt, vel iis, qui circa eos constituti sunt, vel alii cuidam pro patrocinio mitteret. Sed quemadmodum magistratum gratis accipit, et ex publico annonas percipit (has enim solas eum percipere permittimus): ita eum puris manibus geret, Deo et nobis rationem redditurus. Sciat enim Eminentia tua et qui eandem sedem post te conscensuri sunt, sive ipsi ab iis, qui ad dictos magistratus perveniunt, sive proceres eorum, sive etiam cohors tua ultra ea aliquid accipere ausi fuerint, quae sportularum nomine illis a nobis definita sunt (quae cum sola sufficere putarem, dari decrevimus), non levem poenam esse futuram. Sed summi quidem magistratus, qui ab iis, qui ad dictos magistratus perveniunt, aliquid accipere ausi fuerint, vel etiam cohorti suae tale quid facere concesserint, et postquam nunciatum fuerit, non emendaverint, non solum in quadruplum omne, quod acceperunt, restituent, sed etiam gravem indignationem sustinebunt et periculum magistratus amittendi metuent. Illi quoque, qui circa eos sunt et cohors iis parens, si plus, quam a nobis datum est, accipere tentaverint, illis, qui damnum passi sunt, quadruplum reddere obligati erunt et patrimonio et cingulo privabuntur, et praeterea poenis delictis eorum convenientibus subiiciuntur.

VII. Qui vero hoc modo magistratus gratis suscipiunt, eos ante omnia diligentiam adhibere oportet, ut ad tributa vigilanter attendant, eaque a contumacibus et coactione indigentibus cum omni severitate exigant, in nullo cedentes, neque ad lucrum ali-

2) Hui. capit. 6. brevis epitome extat apud Fabr. in Basil. et Theod. his verbis: ὁ πλέον τῶν διηγορευμένων λαμβάνων παρὰ τῶν ἀρχόντων τετραπλοῦν ἀποδίδουσι καὶ ἐπιταίει ἀρχῆς καὶ σιταίει καὶ οὐσίας. [Ita Fabr. Theod. autem pro οὐσίας habet ἀσίας.] Theodorus dicit esse cap. 8. hui. tit. a) Verba unciis inclusa in Cod. Coisl. ommissa inserui ex textu Novellae.

ἐπὲρ αὐτοῦ τούτου κέρδος τι παντάπασιν ἐννοοῦντας· τοῖς δὲ ἐγγνώμοσι πατρικῶς προσφερομένους. ἔπειτα τοὺς ἡμετέρους πληθύνοντες φυλάττειν πανταχόθεν ἀνεπηρέαστους, οὐδ' ὅτι οὐκ παρ' οὐδενὸς αὐτῶν κομιζομένους· ἀλλ' ἴσοι μὲν ἐν ταῖς δίκαις, ἴσοι δὲ ἐν ταῖς δημόδεσι καταστάσεσιν ἔστωσαν, ἐπεξιόντες τε τοῖς ἀμαρτήμασι καὶ τοὺς μὲν ἀνευθύνους πανταχόθεν φυλάττοντες καθαρούς, τοῖς ὑπευθύνους δὲ ἐπιτιθέντες πρὸς τὸν νόμον τὴν ποινὴν· καὶ οὕτως ἀγορῶντες τῶν ἀπαιτιῶν, ὡς ἂν πατέρες υἱῶν, ἀγαπῶντες μὲν αὐτοὺς ἀνευθύνους ὄντας, ὑπευθύνους δὲ φαινομένους σωφρονίζοντες τε καὶ τιμωροῦμενοι· καὶ πᾶσιν δικαιοσύνην ἐν τε τοῖς δημοσίοις ἐν τε τοῖς ἰδίῳις συναλλαγμασι αὐτοῖς διατηροῦντες· καὶ οὐκ αὐτοὶ μόνου τοῦτο πράττοντες, ἀλλὰ καὶ τὸν αἰεὶ παρεδρεύοντα τοιοῦτον λαμβάνοντες καὶ τοὺς περὶ αὐτοὺς ἵπνυτας, ὡς μὴ δοκεῖν ἐκείνους μὲν δῆθεν ἀνευθύνους εἶναι, δι' ἑτέρων δὲ πλημμελεῖν^{b)} καὶ κλέπτειν· τοῦτο ὅπερ ἐπι μᾶλλον ἀσχετότερον ἔστι τὸ καὶ κοινωνοὺς τῶν ἀδικημάτων λαμβάνειν. ὥστε ἐξέσται τῇ σῆν ὑπεροχῇ, τῶν σεμνοτέρων τινὰς ἐπὶ τὰς ἀρχὰς πέμπειν καὶ τῶν πιστοταμένων τὰ δημόσια, φαιμέν, προσώπων, πείραν ἑαυτῶν δεδωκότων ἀγαθὴν καὶ πρὸς τὰς ἀρχὰς ἐπιτηδεῖων. τίς γὰρ ἂν οὐκ ἀγαπήσειε καὶ σεμνότητος ἐμπεπλησθῆναι μεγάλης νομίσειεν, εἴπερ ἡμετέρα ψήφω καὶ κρίσει τῆς σῆς ὑπεροχῆς ἐπὶ τὴν ἀρχὴν παρέλθοι, μεμαρτυρημένος^{c)} μὲν, ὡς εἴη χρηστός, προῖκα δὲ αὐτὴν δεχόμενος, οὐκ ἐνησχολημένος δὲ παντελῶς οὐδενὶ φάλλω κατὰ τὴν χώραν, οὐδὲ ὅπως τὸ δοθὲν ἀθροίσειεν, οὐδὲ ὅθεν συλλέξειε χρυσίον· ἀλλ' ἵνα δὴ τοῦτο μόνον ἔχοι σποδασμα τὸ τῷ θεῷ τε καὶ ἡμῶν ἑαυτὸν σοσιῆσαι καὶ δόξης ἀπολαῦσαι χρηστῆς καὶ ἀμοιβῆς ἐλπίσαι μεγάλας. §. α'. Εἰ δὲ τις παρὰ ταῦτά τι πράξειεν, ἴστω καὶ ἕως ἐπὶ τῆς ἀρχῆς, ἐφ' ἧς ἔστι, δίκαιος^{d)} τῆς κλοπῆς ὑποστησόμενος· καὶ εἴγε φανερῆ δόξας χρυσίον ὑπὲρ τοῦ λαβεῖν τὴν ἀρχὴν, ἢ λαβὼν ἐκ τῆς ἀρχῆς (ἐκάτερον γὰρ ὁμοίως ὑπεύθυνον), οὐ καὶ δήμεσον^{e)} καὶ ἔξοριον ὑποστήσεται καὶ τὴν εἰς τὸ σῶμα βάσανόν τε καὶ τιμωρίαν· καὶ αὐτὸν δὲ λαβόντα παρ' αὐτοῦ, καθάπερ ἐπόντες ἔφθμεν, κοκοῖς ὑποθήσει μεγάλαις. καθαρὰς γὰρ ἀπαιτούμεν εἶναι τὰς ἐπιχωρίαις ἀρχαῖς τὰς χεῖρας, ἵνα τοὺς ἀρχομένους ἀζημίους τε καὶ εὐθηνουμένους φυλάξαιμεν. καὶ αὐτοὶ μὲν ἐκ τε τῶν νόμων ἐκ τε τῶν ἀρχῶν ἐπικείσονται ποινὰ τοῖς ἐν ταῖς εἰρημέναις ἀρχαῖς ὄσιν, εἴ τι τοιοῦτο πράξειεν. διδοῦμεν δὲ καὶ τοῖς ἐπαρχεωταῖς ἄδειαν, εἴ τι κατὰ τῆς ἐπαρχίας ἄδικον ὁ τὴν ἀρχὴν ἔχων διαπραΰνηται, καὶ ζημίαις τισὶν ἢ ἐπιχειρίαις περιβύλοι τοὺς ἡμετέρους ὑποτελεῖς, ὥστε τὸν θεοφιλέστατον ἐπίσκοπον καὶ τοὺς ἐν τῇ χώρᾳ πρωτεύοντας δεήσεις εἰς ἡμᾶς ἀναπέμπειν, καταλέγοντας τοῦ τὴν ἀρχὴν ἔχοντος τὰ πλημμελήματα. ἡμεῖς γὰρ ταῦτα μανθάνοντες στελοῦμεν ἐν τῇ χώρᾳ τὸν ταῦτα ἐξετάσοντα, ἐφ' ᾧ αὐτὸν, ἐνθα ἡδίκησεν, ἐκεῖσε καὶ τὰς ποινὰς ὑποσχέειν τῶν πλημμελημάτων, ὥστε μηδὲ ἕτερόν τινα τοιοῦτό τι πράξει διαρροῆσαι, πρὸς τὸ παράδειγμα βλέποντα.

ἢ. Ἀνάγκην ἔχοντος τοῦ τὴν ἀρχὴν διέποντος κατὰ τὰς ἐμπροσθεν διατάξεις, ἐπειδὴν κατέδωνται τὴν ζώνην, τὰς ν'. ἡμέρας ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ διατρίβειν, τὰς παρὰ πάντων δεχόμενον ἐναγωγὰς καὶ τοῖς κατ' αὐτοῦ κινούσιν ἀποζήνησθαι δημοσίᾳ φαινόμενον κατὰ τὴν χώραν, ἧς ἡρῶε· πράξιν δὲ ἐπομνημάτων συνστά-

quod hac in re ullo modo respicientes: erga obsequentes vero paterne se gerant. Deinde ut subditos nostros undique immunes ab iniuriis servent, nihilque prorsus ab ullo eorum accipiant, sed aequos in iudiciis, aequos in publica disciplina se praebeant, peccata punientes et innocentes quidem undique illaesos servantes, nocentibus vero poenam secundum legem imponentes: atque ita subditos regentes, ut patres filios, diligentes eos, si crimine carent, corrigentes vero et punientes, si soutes apparent, atque omnibus iustitiam tum in publicis, tum in privatis contractibus servantes. Neque illi solum hoc faciant, sed et talem semper assessorem omnesque, qui circa eos sunt, assumant, ne ipsi quidem insontes esse, per alios vero peccare et furari videantur: id quod longe turpius est, socios peccatorum assumere. Itaque licebit Eminentiae tuae, quosdam ex honestioribus et ex personis, quae scilicet rerum fiscalium notitiam habent, quae bonum de se specimen dederunt et ad magistratus idoneae sunt, ad magistratus mittere. Quis enim eum non amet atque magna gravitate praeditum existimet, qui nostra sententia et Eminentiae tuae iudicio ad magistratum venit, ac testimonium habet, quod vir bonus sit et gratis eum susceperit, nec ulli pravae rei in provincia operam dederit, nec quomodo id, quod datum est, cogat, nec unde aurum colligat: sed id solum agat, ut Deo et nobis se commendet et bona existimatione fruatur ac magnas remunerationes speret. Si vero quis contra haec quid fecerit, sciat etiam in illo magistratu, in quo est, furti crimen se subiturum: et si pecuniam ad magistratum obtinendum eum dedisse vel ex magistratu aliquid accepisse appareat (utrumque enim similiter puniendum est), sciat, se bonorum publicationem et exilium et tormenta corporis et poenam esse subiturum, eumque, qui ab ipso, ut antea diximus, acceperit, magnis malis subiecturum. Puras enim volumus esse magistratum provincialium manus, ut subditos indemnes florentesque servemus. Et hac quidem poenae tam a legibus, quam a magistratibus illis, qui dictos magistratus gerunt, si tale quid fecerint, imminerunt. Damus vero et Provincialibus potestatem, si is, qui magistratum gerit, iniustum quid in provincia perpetraverit et subditos nostros damnis quibusdam vel iniuriis affecerit, ut Dei amatissimus Episcopus eiusque loci primates preces ad nos mittant, eius, qui magistratum gerit, delicta enumerantes. Nos enim haec cognoscentes aliquem in provinciam mittemus de his cogniturum, ut is, ubi deliquerit, ibi etiam poenas peccatorum luat, et alius ad hoc exemplum respiciens tale quid perpetrare non audeat.

VIII. Necessitas incumbat ei, qui magistratum *Nov. 8.* gessit, secundum priores constitutiones, postquam *cap. 9.* cingulum deposuit, quinquaginta dies in provincia transigendi, ut ab omnibus actiones excipiat et contra ipsum agentibus in publico conspectu in ea terra, quam rexerit, respondeat: gestis autem inseri, qua-

b) Cod. Coisl. πλημμελεῖν. c) Cod. Coisl. μεμαρτυρούμενος. d) Textus Novellae. ἐφ' ἧς ἔστι δικαστής, κλοπῆς αἰτίαν ὑποστησόμενος. e) Cod. Coisl. δήμεσον.

ναι, καθ' ἣν ἀποροῦν τῆς χώρας ἡμέραν, ἵνα καθεστήκοιεν δῆλοι, εἴτε θαρροῦσι τοῖς ἑαυτῶν πεπραγμένοις, εἴτε καὶ μὴ ^{f)}).

L. un. §. 3. ^{g)} Μὴ περατωθείσης τῆς κατὰ τοῦ ἄρχοντος δίδου. C. ut quis eīσω τῶν πενήκοντα ἡμερῶν, χρηματικῆς μὲν οὐ-
omn. iud. 1. σης, δίδου προκουράτωρα· ἐγκληματικῆς δέ, μέχρι
49. Nov. 161. cap. 1. πέρας μετέω τῆς ὑποθέσεως· τῶν δικαζόντων, εἴτε
ἀρχόντες εἴσι, εἴτε παρὰ τῶν ἐπαρχῶν ἐδόθησαν, εἰ
μὴ ἐντὸς ἡμερῶν κ'. τοῦ ἀρχθῆναι τὴν δίκην ταύτην
περαιώσουσι, δέκα χρυσίου λιτρῶν προστιμωμένων, τῆς
δίκης κατὰ τὰ προειρημένα προϊούσης.

Nov. 8. ^{h)} Εἰ μέντοι, πρὶν πληρώσει τὰς ν'. ἡμέρας, ἀπο-
cap. 9. διδράκων ἄλοιη, καθάπερ τι τῶν ἀτιμωμένων ἀνδρα-
πόδων, δίδου μὲν ἄδειαν τοῖς ὑποτελεσί, κατέχειν αὐ-
τὸν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ καὶ πᾶν, εἴ τι δεδώκασιν αὐτῷ, προ-
γράσει κλοπῆς τοῦτο εἰσπράττειν, παρόντος μέντοι τοῦ
θεοφιλεσιτάτου ἐπισκόπου καὶ τὸ πρῶγμα ἀγράφως ^{g)}
διασκοποῦντος, ἕως ἂν ἀποδοῖ πᾶν, ὅπερ κεκλοφῶς
φανείη.

Nov. 128. ^{h)} Εἰ δὲ συμβαίη τινὰ πρὸ τοῦ πληρῶσαι τὰς πεν-
cap. 23. τήκοντα ἡμέρας λαθεῖν καὶ καταλιπεῖν τὴν χώραν, κε-
λεύομεν, πάντας τοὺς παρ' αὐτοῦ ζημίαν τινὰ ὑπομεί-
ναντας συνένει παρὰ τῷ ἀγνωστάτῳ τῆς μητροπόλεως
ἐπισκόπῳ τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας καὶ ἐπὶ πράξεως ὑπομνη-
μάτων ἕνα ἕκαστον αὐτῶν ὑπόμενον τῶν ἀγίων εὐαγγ-
ελίων φανεροῦν τὰς ἐπαρχείας αὐτῷ ζημίαις καὶ ἐκ τῆς
ἐκείνου περιουσίας, καθ' ὅτ' οὗ τὰ τοιαῦτα γέγονεν ὑπομνη-
ματα, πᾶσαν ζημίαν τοῖς βλαβεῖσιν ἀποκαθίστασθαι
προνοία καὶ κινδύνῳ τῶν κατὰ καιρὸν ἐπαρχῶν καὶ
τραπειτῶν τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας· εἰδόντων, ὡς, εἰ
τοῦτο πληρῶσαι ἀμελήσουσιν, αὐτοὶ ἐκ τῶν ἰδίων πε-
ριουσιῶν πάσας τὰς ζημίας τοῖς βλαβεῖσιν ἀποκαταστή-
σαι ἀναγκασθήσουσι.

Nov. 161. ^{h)} Ἀλλὰ καὶ εἴ τινες τῶν ἀρχόντων κακῶ τῶ ^{l)}
cap. 1. συνειδῶτι βαλλόμενοι πρὸ τοῦ πληρῶσαι τὰς πενήκοντα
ἡμέρας ^{k)} λαθόντες φέροισιν καὶ ἱεροῖς προσφέρουσιν οἴ-
κοις, τῆς οὐσίας ἐκπεσοῦνται, τοῖς ἡδικημένοις πρὸς
τὸν νόμον καὶ τὸ ^{l)} ἀδικημάτων μέτρον ταύτης διαιρε-
θησομένης, καθάπερ ἂν ἡ περὶ τούτου προϊούσα ^{m)}
πρᾶξις καὶ ἐκ μιᾶς μοίρας κατὰ τὰ προειρημένα παρα-
στήσει ⁿ⁾).

L. 3. C. de ^{o)} Οὐ μόνον δὲ οἱ ἄρχοντες, ἀλλὰ καὶ οἱ
assess. 1. συνέδροι καὶ οἱ καγκελάριοι καὶ οἱ δομέστικοι καὶ
51. πάντες οἱ αὐτοῖς προσήκοντες τὰς πενήκοντα μετὰ
τὴν διαδοχὴν ἡμέρας μετέωσαν καὶ ὁ ^{p)} ἀποκρίνας
αὐτοῦς ^{q)}, ὡς ^{r)} ὁμολογήσας, καταδικάζεσθαι· πάν-
των τὸ τετραπλάσιον, ὧν εἰλήφασιν, ἀποδιδόντων,
διπλάσιον μὲν τῷ δημοσίῳ, τοῖς δὲ ζημιωθεῖσι τὸ ἕτε-
ρον. τοσοῦτον ^{s)} γὰρ ἀποδιδόναι θεοπίζομεν καὶ τοὺς
ἀρχοντας. εἰ δὲ οἱ δομέστικοι οὐ φαίνονται, ἀναγκά-
ζονται οἱ διαδεχθέντες ἄρχοντες παρῶσαι αὐτοῦς ζη-
τουμένους.

Nov. 128. ^{h)} Εἰ δὲ τις τῶν ἀρχόντων τῶν ἐπαρχιῶν ἢ μετα-
cap. 24. 25. κληθείη ἢ ἄλλην ἀρχὴν ἢ χορίαν εἰς ἄλλην ἐπαρχίαν κα-
ταπιστευθείη, κελύομεν, αὐτὸν νομίμου ἐντολῆως
προβαλλομένου τοῖς τὰς ἐναγωγὰς ἐπὲρ ζημιῶν προτι-
θεῖσιν ἀποκρίνεσθαι. ὅπερ εἰ μὴ πράξῃ καὶ ὑπομνή-

nam die provincia discedat, ut manifestum fiat, utrum
rebus a se gestis confidant, nec ne.

IX. Lite adversus magistratum intra quinquaginta
dies non finita, si pecuniaria sit, procuratorem con-
stituatur: sin autem criminalis, usque ad finem causae
maneat: iudicibus, sive magistratus sint, sive a Prae-
fectis dati fuerint, si intra viginti dies post initium
litis eam non finiverint, decem libris auri multandis,
lite secundum ea, quae antea dicta sunt, procedente.

X. Quodsi nondum impletis quinquaginta diebus
aufugiens capiatur, tanquam vilissimum mancipium,
potestatem subditis damus detinendi eum in provin-
cia, et omne id, quod ei dederunt, furti nomine exi-
gendi, praesente tamen Dei amantissimo Episcopo et
rem sine scriptis cognoscente, donec omne id resti-
tuerit, quod abstulisse probabitur.

XI. Si quendam ante completos quinquaginta dies
latere et provinciam relinquere contingat, iubemus,
omnes ab eo damnum aliquod perpersos apud sanctis-
simum Metropoleos Episcopum eiusdem provinciae con-
venire, et actis confectis unumquemque eorum sacra
Evangelia tangentem illata sibi damna manifestare et
ex substantia eius, contra quem eiusmodi acta confe-
cta sunt, omne damnum laesis restitui, providentia
et periculo eorum, qui eo tempore Praefecti et Tra-
ctatores eiusdem provinciae sunt: sciantque hi, si hoc
implere neglexerint, ipsos ex sua substantia omnia
damna laesis restituere cogendos esse.

XII. Sed et si quidam magistratum mala con-
scientia acti clam aufugiant ante completos quinquaginta
dies et ad sacras domos confugiant, substantiam
suam amittent, inter iniuria affectos secundum
legem et delictorum modum dividendam, quemadmo-
dum acta antea confecta et ex una parte secundum
ea, quae antea dicta sunt, id suadent.

XIII. Non solum autem magistratus, verum etiam
assessores et Cancellarii et domestici et omnes, qui
ad eos pertinent, quinquaginta dies post depositam
administrationem maneant, et qui eos occultaverit,
quasi confessus condemnetur, omnibus quadruplum
eorum, quae acceperunt, reddentibus, duplum quidem
fisco, alterum duplum autem laesis. Tot enim red-
dere etiam magistratus iubemus. Sin autem dome-
stici non appareant, iudices, qui successorem acce-
perunt, quaesitos eos adducere coguntur.

XIV. Si quis autem ex Praesidibus provinciarum vel
evocetur vel alia administratio vel negotium in alia pro-
vincia ei committatur, imperamus, ut is legitimo pro-
curatore constituto illis, qui actiones damnorum no-
mine instituunt, respondeat. Quodsi id non fecerit, et

f) Hic Cod. Coisl. finit cap. 2. huius Novell. VIII. g) Ita etiam Hal. in ed. Novell. Sed Agylaeus ἐγγράφως legit eam-
que lectionem praefert Homborgkius. Licet et mihi ἐγγράφως praeponendum videatur, tamen contra Cod. Coisl. auctorita-
tem nihil mutandum censo. h) Cap. 12. totum exhibet Theod. qui dicit esse capitis 10. hui. tit. partem. i) τῷ deest ap.
Theod. k) ἡμέρας deest ap. Theod. l) τῶν addit Theod. m) Theod. ποιούσα. n) Sensus huius loci haud expeditus est.
Hicet facilius ad intelligendum sit, quam idem locus Novellae, ubi pro πρᾶξις legitur διάνταξις. o) Etiam Fabr. habet, sed
num. 14. usque ad τοὺς ἀρχοντας. Haetaeus etiam Theod. exhibet, qui dicit esse partem cap. 10. hui. tit. p) ὁ deest ap.
Theod. q) Theod. αὐτῶν. r) ὡς deest apud Theod. qui habet καὶ ὁ. s) Theod. τοσοῦτο.

ματα γίνονται παρὰ τῷ ὀσιωτάτῳ ἐπισκόπῳ, καθὼς ἰνωτέρῳ εἴρηται, καὶ ὑπὲρ τῶν ζημιῶν τῶν ἐπαρχειῶν αὐτοῖς δοῦσιν κατὰ τὴν τῶν πεπραγμένων δύναμιν πῦσαν ζημίαν ἀποδίδοσθαι· προνοία ὁμοίως καὶ κινδύνῳ τῶν κατὰ καιρὸν ἐπάσχων καὶ τῶν ἐκάστης ἐπαρχίας τρακτευτῶν. πάσας ^{ι)} δὲ τὰς χρηματικὰς ποινὰς τῷ παρόντι νόμῳ περιεχομένας ὑπὸ τοῦ κατὰ καιρὸν κόμητος τῆς ἰδικῆς περιουσίας εἰσπραττεσθαι τοὺς τὸν παρόντα νόμον μὴ φυλάττοντας καὶ τῷ ἡμετέρῳ δημοσίῳ ἐκδικεῖσθαι θεσπιζομέν· ὅστις εἰ μὴ ταῦτα ἐκδικήσῃ, αὐτὸς μετὰ τῆς ὑπηρετοῦσης αὐτῷ σχολῆς ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ περιουσίας τὴν τούτων ποσότητα καταβαλεῖν ἀναγκασθήσεται.

ιέ. Ἐάν ^{υ)} δέ τις ἀρχὴν ὕχων στρατιωτικὴν ἢ πολιτικὴν ἀπολίπει τὴν χώραν χωρὶς ἡμετέρας κλεῦσεως, αὐτὸς μὲν καθοσιώσεως ἔνοχος ^{υ)}, εἰς δὲ τὴν ἐπαρχίαν αὐθις ἐπιπεμφθεὶς μετὰ τὸ τοῖς ἐγκαλοῦσιν ἀπολογησασθαι τηλικαῦτα τῆς καθοσιώσεως τὰς εἰς ἔχχατον ὑπεχέτω ποινὰς.

ις. Ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς τοὺς ἐπαρχεῶτας, εἴπερ ἀσθοντο τῆς τῶν ἀρχόντων κλοπῆς, ἄδειαν ἔχειν, μᾶλλον μὲν οὖν καὶ ἀνάγκην, ταῦτα μὴν εἰς ἡμᾶς, ὥστε ἡμᾶς μανθάνοντας, ὅτι περ ὅλως χρυσίου πιπρῶσαι τὸ δίκαιον, ταῖς εἰσημέναις αὐτὸν ὑποβάλλειν ποιναῖς, πρὸς τῷ καὶ ταῖς ἐξ οὐρανοῦ τιμωρίας ἔνοχον εἶναι, παραβαίνοντα τοὺς ὅρκους, ἐφ' οἷς ἔλαβε τὴν ἀρχήν.

ιζ. Ἐκεῖνου δηλαδὴ φυλαττομένου, τοῦ μηδεμίαν εἶναι τοῖς ἡμετέροις ὑπηκόοις ἄδειαν, ἐφ' ἑτέρῳ τινί, πλὴν ἢ κλοπῆς, ταῦτα περὶ τοὺς ὕχοντας πράττειν. οὐ γὰρ, εἰ φανερὴ σφοδρότερος τοῖς ἀγνώμοσι διὰ τὴν τῶν δημοσίων εἰσπραξίαν ἢ διὰ τὴν τῶν πλημμυλημάτων ἐπεξέλευσιν, δώσομεν τοῖς ὑπηκόοις, πράττειν τι κατ' αὐτοῦ· τὸναντίον μὲν οὖν καὶ ποινὰς αὐτοὺς ταῖς πασῶν πικροτάταις ὑφέσομεν, εἰ τοὺς καθαροῖς χρησαμένους ταῖς χερσὶ καὶ τῇ τῶν δημοσίων εἰσπραξίᾳ μετὰ πάσης προσενηχθέντας ἀκριβείας, εἴτα καταθεμένους τὴν ἀρχὴν ὑβρίσαι θελήσασιν, ἀλλὰ μὴ οὖν ἐφ' ἡμῶν πάσῃ μετὰ τὸν νενομισμένον χρόνον τὰς ἐπαρχίας ἀπολιμπάνοντας ἀποπέμψασιν. δεῖ γὰρ τοὺς μετὰ τὸνδε ἡμῶν νόμον γινόμενους λαμπροτάτους τῶν ὑποτεταγμένων ἐπαρχιῶν ὕχοντας ἐντεθνήσθαι, πόσης μὲν ἀπολαύσουσι δόξης τοιοῦτοι φαινόμενοι, πόσαις δὲ περιπεσοῦνται δυσκολίαις, τὸν νόμον τοῦτον διαλύσαι, τὸ γέ ἐφ' ἑαυτοῖς θαροήσαντες. εἴη γὰρ ἂν τῶν ἀτόπων, εἰ τοὺς μὲν ἐπ' ἐντέλειαν ἀλόγως κλοπαῖς αὐτοὶ κολάζουσιν καὶ βασάνοις αὐτοὺς ὑποβάλλουσιν, καὶ οὐ πρότερον συγχωροῦσιν, ἕως ἂν ἀποδοῖεν τὰ φώρια· αὐτοὶ δὲ ἀνεύθυνοι μένουσιν, ἐπὶ μεγάλων γενόμενοι κλοπῶν, καὶ οὐδὲ τὸ πρὸς τοὺς ὑπηκόους ζουθριῶντες παράδειγμα, ἂν ἔξοστιν αὐτοῖς ὑπεριδοῦσι σεμοῖς τε καὶ ἐλευθέροις καὶ πανταχόθεν ἐπαινουμένοις φανῆναι καὶ τὴν καλὴν ἐξ ἡμῶν ἔχειν μαρτυρίαν τε καὶ ἐλπίδα. §. α'. Οὐ συγχωροῦμεν δὲ οὐδὲ τοῖς περιβλέπτοις δουξίν, οὐδὲ ἑτέρῳ τινί, τὴν οἰανοῦν αὐτοῖς πλεονεξίαν ἢ ἀδικίαν ἐπαγαγεῖν, ἢ πολιτικοῖς ὅλως πράγμασι κοινωνεῖν· ἵνα καὶ ἡμεῖς αὐτοῖς τὴν σεμνότητα φυλάττομεν, κάκεινοι τὴν καθαρότητα τῆς ἡμῶν καὶ εὐνοίας ἀντιδιδόωσιν. ἴστω γὰρ ἅπαν τὸ ὑπῆκοον, ὡς διὰ τὴν αὐτῶν ἀφέλειαν καὶ τὸ πανταχόθεν αὐτῶν ἀξίμιον, καὶ τὸ διὰ πάσης αὐτοὺς ἄγειν εὐπαθείας καὶ μὴ καταναγκάζεσθαι τὰς χώ-

acta confecta fuerint apud sanctissimum Episcopum, sicut supra dictum est, iubemus, illis, qui de damnis sibi illatis iurarunt, secundum tenorem actorum omne damnum restitui: providentia similiter et periculo eorum, qui pro tempore Praefecti et Tractatores cuiusque provinciae sunt. Omnes autem pecuniarias poenas praesenti lege comprehensas per rerum privatarum hoc tempore Comitum ab iis, qui hanc legem non servant, exigi et nostro fisco vindicari iubemus, qui si haec non vindicaverit, ipse cum schola, quae ei servit, ex sua substantia earum quantitatem solvere cogetur.

XV. Sin autem is, qui militarem vel civilem ^{Nov. 95.} magistratum gerit, provinciam sine nostra iussione ^{cap. 1. §. 1.} reliquerit, ipse laesae maiestatis reus est: in provinciam autem remissus postquam adversus accusantes se defendit, tunc laesae maiestatis ultimum supplicium subeat.

XVI. Sed et ipsi provinciales, si furtum magistratuum sentiant, licentiam habeant, imo magis necessitatem, haec nobis indicandi: ut certiores facti, illum auro ius vendere, dictis eum poenis subiiciamus, coelesti praeterea vindictae obnoxium, quum iusiurandum violaverit, sub quo magistratum accepit. ^{Nov. 8. cap. 9.}

XVII. Illud scilicet observandum est, nullam ^{Nov. 8. cap. 19.} esse subditis nostris potestatem, ob ullam aliam rem praeter furtum haec circa magistratus faciendi. Nam si in exigendis tributis vel puniendis criminibus severior contumacibus videatur, non concedemus subditis, ut contra eum quid faciant: imo e contrario poenis quoque omnium acerbissimis eos subiiciemus, si puris manibus usos et in tributorum exactione omni diligentia versatos post magistratum depositum iniuriis afficere voluerint, neque eos post legitimum tempus provincias relinquentes omni honore dimiserint. Oportet enim clarissimos subditarum provinciarum magistratus post hanc legem nostram futuros considerare, quanta gloria fruituri sint, si tales videantur, in quantas autem difficultates incidant, si hanc legem, quantum in illis est, violare audeant. Absurdum enim esset, si in furtis vilibus deprehensos quidem punirent et tormentis eos subiicerent neque prius veniam darent, quam furta restituerent: ipsi vero impuniti manerent magnorum furtorum rei, neque exemplum, quod subditis praebent, erubescerent, quum haec contemnentibus graves et liberi et undique laudabiles videri et bonum a nobis testimonium et spem habere possint. §. 1. Non permittimus autem neque spectabilibus Ducibus, neque alii cuidam, ut ullam fraudem vel iniuriam illis inferant, aut civilium negotiorum ullo modo participes sint, quo et nos auctoritatem illis conservemus et illi integritatem et benevolentiam nobis invicem praestent. Sciant enim omnes subditi, nos propter illorum utilitatem, et ut ab omni parte indemes sint, et ad omnem felicitatem eos ducamus, neque provincias relinquere et in peregrino solo misere vivere cogantur, hanc legem conscripsisse, Deo eam et his venerandis magni illius et universalis festi diebus dedi-

ι) Cap. 25. Nov. 128. quod verbo πάσας incipit, cum praecedenti coniungendum esse putavi, quum in Cod. Coisl. signum consuetum: quo librarius usus est, si unum caput finitum esse et novum incipere significare vellet, deesset. υ) Hoc cap. 15. etiam Fabricius habet cap. 24. hui. tit. et Theod. qui dicit esse cap. 12. hui. tit. ς) ἴστω addunt Fabr. et Theod.

ρας ἀπολιμπάνειν, μηδὲ ἐν ξένην ταλαιπωρεῖσθαι, διὰ τοῦτο τὸν παρόντα νόμον ἐγράψαμεν, θεῶ τε αὐτὸν ἀνατιθέμενος καὶ ταῖς παρούσαις σεβασμιωτάταις τῆς μεγάλης αὐτοῦ καὶ κοινοτάτης ἑορτῆς ἡμέραις, ἵνα πάντων ἐξῆ, πατέρας μᾶλλον δέχεσθαι ἄρχοντας, ἢ κλέπτοντας τε καὶ ἀνδροποδώδεις καὶ ταῖς αὐτῶν οὐσίαις ἐφεδρεῦοντας. §. β'. Αἰεὶ δὲ καὶ ὑμᾶς τοὺς ἡμετέρους ὑποτελεῖς εἰδότες, πόσῃν ὑμῶν ἐθέμεθα πρόνοιαν, μετὰ πάσης ἐγνωμοσύνης τοὺς δημοσίους ἀνελλιπῶς φόρους εἰσάγειν, καὶ μηδὲ τῆς παρὰ τῶν ἀρχόντων ἀνάγκης δεῖσθαι, ἀλλ' οὕτως ἐγνωμόνας ἐαντοὺς παρέχειν, ὥστε ἡμῖν ἐξ αὐτῶν ἐνδείξασθαι τῶν ἔργων, ὅτι καὶ αὐτοὶ τῆς τοσαύτης φιλανθρωπίας τὴν οἰκίαν ἡμῖν ἐγνωμοσύνην ἀντιδίδουσι, καὶ εἰκότως ἐξετε πάντων παρὰ τῶν ἀρχόντων προσφάσει τῆς ἐγνωμοσύνης σπουδῆν τε καὶ πρόνοιαν ἐκείνο γινώσκοντες, ὡς, ἐπειδὴ τοῖς ἀρχουσιν ἐπίκειται πανταχόθεν ὁ τῶν δημοσίων κίνδυνος, καὶ τῶν ἀνωμολογημένων ἐστίν, ὡς ἐπὶ τῶν σφῶν αὐτῶν κινδύνῳ τὰς ἀρχὰς ὑπείχονται, καὶ ὑμᾶς τοῦτο γινώσκοντας ἐκ τρόπου παντὸς εὐλαβεῖσθαι τὴν ἐγνωμοσύνην, καὶ μὴ τὰς ἐαντῶν γνώμας οὕτω παρέχειν ἀπειθεῖς, ὡς καὶ τῆς ἐξ αὐτῶν δεῖσθαι σφοδρότητος, ἢ ἀναγκαῖον αὐτοῖς ἐστὶ προσλαμβάνειν διὰ τὴν ἀποραίτητον τῶν δημοσίων εἰσπραξίν· εἰδότες ὑμῶν τῶν ἡμετέρων ὑπηρεσιῶν, ὡς αἱ στρατιωτικαὶ δαπάναι καὶ αἱ τῶν πολεμίων διώξεις πολλῆς δέεται τῆς ἐπιμελείας, καὶ οὐκ ἔνεστι χρημάτων χωρὶς ταῦτα παραχθῆναι, τοῦ πρώματος μηδεμιᾶς ἀναβολῆς δεομένων, οὕτε ἡμῶν αἰρουμένων, περιορῶν τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν ἐλαττωθεῖσαν, ἀλλὰ Λιβύην τε πάντων ἀνακτησαμένων, καὶ Βανδύλους καταδουλευσάντων, καὶ πολλὰ γε ἔτι καὶ μείζονα τούτων ἐπιζώντων παρὰ τοῦ θεοῦ λαβεῖν τε καὶ πρᾶξαι, εἰς ἃ προσήκον ἐστὶ τοὺς δημοσίους φόρους ἀνελλιπῶς καὶ ἐγνωμόνως καὶ κατὰ τὰς ὁρισμένους ^{w)} εἰσπράττεσθαι προθεσμίας. ὥστε, εἴπερ ὑμεῖς ἐγνωμόνως ἀπαντήσοιτε τοῖς ἀρχουσιν, οἱ δὲ φάδιαν τε καὶ ἐκ προχείρου τὴν τῶν δημοσίων εἰσχομίδην εἰς ἡμᾶς ποιῶντο, καὶ τοὺς ἀρχοντας ἐπαινεσομεν τῆς σπουδῆς, καὶ ὑμᾶς ἀποδεξόμεθα τῆς γνώμης, καὶ πανταχόθεν μία τις ἐσται καλὴ τε καὶ σύμφωνος τῶν τε ἀρχόντων καὶ τῶν ἀρχομένων ἁρμονία.

Nov. 8.
cap. 11.

η'. Τῷ μεγάλῳ τοίνυν θεῷ καὶ σωτῆρι ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ πάντες ὁμοίως ἀναπεμπέτους ἡμῶν ὑπὲρ τοῦτον δὴ τοῦ νόμου, ὃς αὐτοῖς δώσει, καὶ τὰς πατρίδας οἰκεῖν ἀσφαλῶς, καὶ τὰς οἰκίας περιοσίας ἔχειν βεβαίως, καὶ τῆς τῶν ἀρχόντων ἀπολαύειν δικαιοσύνης. καὶ γὰρ δὴ καὶ ἡμεῖς διὰ τοῦτο αὐτὸν ἐθέμεθα, ὅπως ἂν ἐκ τῆς ἐν τῷ νόμῳ δικαιοσύνης ἰσχύσομεν τῆ δεσπότῃ θεῷ οἰκειώσαι ἐαντοὺς καὶ τὴν ἡμετέραν καταστήσαι βασιλείαν· ἵνα μὴ δόξωμεν περιορῶν ἀνθρώπων ἀδικουμένους, οὓς ἡμῖν παραδίδωκεν ὁ θεός, ὅπως ἂν αὐτῶν διὰ πάντων φειδόμεθα, τῇ αὐτοῦ κατακολουθήσαντες ἀγαθότητι. ὥστε τό γε ἔφ' ἡμῖν ἀφοσιώσθω τῷ θεῷ· διότι μηδὲν ἡμῖν τῶν εἰς νοῦν ἐρχομένων ἀγαθῶν ὑπὲρ κηδεμονίας τῶν ὑπηρεσιῶν παραλιμπάνομεν. βουλόμενοι γὰρ τὸς ἀνελευθέρους ταύτας καὶ ἀνδροποδώδεις κλοπὰς ἀνελεῖν, καὶ τοὺς ἡμετέρους ὑποτελεῖς ἐν εὐπαθείᾳ παρὰ τῶν τὰς ἐπιχωρίους ἀρχὰς [ἐχόντων φυλάξαι, διὰ τοῦτο ἐσπεύσαμεν προῦκα τὰς ἀρχὰς] ^{x)} αὐτοῖς δοῦναι, ὅπως ἂν μηδὲ αὐτοῖς ἐξείη πληγμελεῖν τε καὶ ἀρπάζειν τὸ ὑπῆκοον, οὐπερ ἔνεκα πάντα αἰρουόμεθα πόνον· οὐκ ἀξιοῦντες μιμῆσθαι τοὺς πρὸ ἡμῶν βεβασιλευκότας, ὅπερ χρημάτων

cantes: ut omnibus liceat, magistratus magis ut patres, quam fures et illiberales bonisque suis insidiantes habere. §. 2. Vos autem subditos nostros, quum sciatis, quantum vestri curam gesserimus, publica tributa cum omni devotione sine diminutione inferre oportet, ita ut coactione per magistratus opus non sit, sed ita obsequentes vos praebere, ut nobis ipso facto ostendatis, vos ipsos tali humanitate debitam gratiam nobis vicissim exhibere et merito pro gratia illa omnem favorem et providentiam a magistratibus obtinere: scientes, cum tributorum periculum magistratibus undique immineat, certum quoque esse, magistratus suo periculo officia suscipere vosque hoc scientes omni modo contumaciam evitare neque animos vestros ita inobedientes praebere, ut severitate illis opus sit, qua eos propter inevitabilem tributorum exactionem uti necesse est. Notum enim vobis est, subditis nostris, expensas militares et hostium persecutiones multa cura indigere et sine pecunia haec confici non posse, quum res nullam dilationem patiatur, neque nos Romanorum terram minutam adspicere sustineamus, sed et totam Africanam recuperaverimus et Vandalos subiecerimus et multa adhuc hisque maiora a Deo nos accepturos et acturos speremus, ad quae publica tributa sine deminutione et grate et definitis temporibus exigi decet. Quare, si alacriter magistratibus obviam ieritis, hi vero facilem et expeditam tributorum solutionem nobis effecerint, et magistratus ob diligentiam laudabimus et vestram voluntatem probabimus, eritque pulchra quaedam et concors tam imperantium quam subditorum undique consonantia.

XVIII. Magno itaque Deo et Servatori nostro Iesu Christo omnes simul pro hac lege hymnos ferant, quae, ut patrias secure inhabitent, et bona sua tuto possideant, et magistratum iustitia fruuntur, ipsis praestabit. Nam et nos ideo eam tulimus, ut propter legis iustitiam Domino Deo nos conciliare nostrumque imperium firmare possimus: ne homines iniuria affectos negligere videamur, quos Deus nobis dedit, ut iis in omnibus parcamus, bonitatem eius imitantes. Itaque, quantum ad nos, consecrata sit Deo, quoniam nihil eorum bonorum, quae nobis pro subditorum cura in mentem veniunt, praetermittimus. Quum enim vellemus illiberalia ista et servilia furta tollere et nostros subditos in quiete ab iis, qui magistratus provinciales [habent, servare, propterea operam dedimus, gratis magistratus] illis dare, ne delinquere et subditos, quorum causa omnem laborem suscipimus, spoliare illis liceat: nolentes imitari eos, qui ante nos imperarunt, qui pecunia accepta magistratus creabant, sibi que potestatem auferebant, magistratus iniuste agentes iuste reprehendendi, ipsi digni, ut propter ea, quae acceperunt, pudore affice-

w) Cod. Coisl. τοὺς ὁρισμένους. x) Quae uncis inclusa sunt, desunt in Cod. Coisl. Ex Nov. 8. cap. 11. supplervi.

προβύλλοντο τὰς ἀρχάς, ἑαυτοῖς ἀναρῶντες τὴν ἄδειαν, τοῦ γε τοῖς ἐν ταῖς ἀρχαῖς ἀδικοῦσιν ἐπιτιμῶν δίκαμα, ἀλλ' αὐτοὶ τε οἷς ἐλαμβάνον ἐγκαλύπτεσθαι δίκαιου καθεστῶτες, τοῖς τε οἰκείους ὑποτελεῖς δι' αὐτὸ δὴ τοῦτο ἐξαπατᾶν τῶν κακῶς ἀρχόντων οὐ δυνάμενοι, οὐδὲ αὐτὸ τοῖς ἀρχοῦσιν ἐπιτιμῶν σωφρονεῖν, προσφάσει τῆς εἰρημένης αἰτίας. ἡμεῖς δὲ ἀρκοῦντα τῇ βασιλείᾳ πόρον εἶναι νομίζομεν τὸ μόνους ἀτελεῖς γ) τοὺς δημοσίους εἰσκομίζεσθαι φόρους, ἀλλὰ μὴ τι καὶ ἔξωθεν προσεπιζητεῖν, ὅπερ τοῖς ὑπηκόοις πάντα κατασειεὶ τὸν βίον.

ιθ'. Τὸ δὲ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἡμῖν εἰρημένον, ἐτι μείζονι χοῖναι καὶ ἀκριβεστέρα περιλαβεῖν φηθήμεν νομοθεσίᾳ, ὥστε τὸν ἡμέτερον σκοπὸν ἅπασι γενέσθαι φανερόν. Θεσπιζόμεν γάρ, τοὺς λαμπροτάτους τῶν ὑποτεταγμένων ἐπαρχῶν ἀρχοντας χωρὶς ἀπίσης γινόμενους χρημάτων δόσεως καὶ τῶν παρ' αὐτῶν διδομένων ὄρων μεμνημένους, ἔχειν καὶ ταύτην παρ' ἡμῶν τὴν παρορσίαν τοῦ μηδεμίαν εἶναι μηδενὶ πρὸς αὐτοὺς παντελῶς φόρου παραγραφῆν, μήτε ἐν ταῖς ἀμαρτανομέναις παρὰ τινῶν βίαις, μήτε ἐπὶ τοῖς ἐγκλήμασι καὶ ταῖς ἐντεῦθεν ἀδικίαις, μήτε ἐπὶ ταῖς ἐνστάσεσι ταῖς δημοσίαις, μήτε ἐπὶ ταῖς τῶν δημοσίων φόρων εἰσπράξεσι, ἀλλὰ πάντας ὁμοίως ὑποκείσθαι τῇ τούτων δικαιοδοσίᾳ. οὐκ ἀναμενόντων, οὐδὲ προστάξεις λαβεῖν ἐκ τῶν ἀρχόντων, οἷς ἐπόκεινται, οὐδὲ μὴν εἰς αὐτούς, ἀλλ' ἀρκεῖσθαι τῷδε ἡμῶν τῷ νόμῳ, δι' οὗ πᾶσαν αὐτοῖς ἐξουσίαν παρέχομεν· οὐδενὸς ἄδειαν ἔχοντος παντελῶς, ἐπὶ τῶν εἰρημένων αἰτιῶν οὐδὲ προνομίῳ χοῖσθαι τινι, οὐδὲ ἐκείθεν ἐαυτῷ κατορθοῦν τὸ πλημμελεῖν ἀνευδύνως. οὐ γὰρ ἂν οἱ πάσης ἀπεχόμενοι λήψεως ἀρχοντας ἕτερόν τι τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ νόμου καὶ τοῦ ἡμετέρου προδήσουσι δέους, ἀλλ' εἰς ἐκεῖνο βλέποντες φυλάξουσι τοῖς ὑπηκόοις τὸ δίκαιον, πάντα κατὰ τοὺς ἡμετέρους κρινόντες τε καὶ πράττοντες νόμους. ἐπὶ γὰρ τοῖς τοιοῦτοις καὶ τοὺς στρατιώτας τοὺς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ὄντας αὐτοῖς ὑποτάττομεν, οὐδὲ ἐκεῖνοις δεομένους προστάξεώς τινος ἰδίας, ἢ παρ' ἡμῶν, ἢ παρὰ τῶν ἡμετέρων ἀρχόντων, ἀλλὰ τῷ παρόντι νόμῳ χωρῆμοις καὶ τούτων αὐτοῖς δεικνύουσι, ὥστε ἐπαμύναι αὐτοῖς χωρῆμοις τῇ τῆς ἀρχῆς παρορσίᾳ· καὶ γινώσκοντας, ὡς εἰ μὴ τοῦτο πράξαιεν, καὶ σιτήσεον καὶ αὐτῆς τῆς στρατείας ὑπομεινοῦσιν ἔκπιον καὶ τὸν εἰς σώμα κίνδυνον ὑποστήσονται. ὥστε ἡμῖν μηδενὸς ἕτερον παντελῶς δεῖν ἀρχοντος, καὶ ληστοδιώκτας ἢ τοὺς καλουμένους βιοκωλύτας, μᾶλλον δὲ λωποδύτας ἢ ἀροπλιστάς 2) ἐκπέμπειν, προσφάσει μὲν δῆθεν εὐλόγοις χωρῆμοις, αὐτοὺς δὲ τὰ πάντα χείριστα πράττοντας. τῶν γὰρ ἀρχόντων τῶν ἐπαρχῶν τὴν ἐκάστου τῶν μεγίστων ἀρχόντων πληροῦντων τάξιν, καὶ ἀντιπάσης ἑτέρας ἀρχῆς ταῖς ἐπαρχίαις ἀρκοῦντων, καὶ τὰ ἐκ τῶν ἡμετέρων νόμων ἐπ' αὐτοῖς ψηφίζομένων, τίς ἂν θαρρήσειεν ἢ φόρου παραγραφῆν ἢ τοιοῦτω τινὶ πρὸς αὐτοὺς χοῖσθαι;

κ'. Ἀπαγορεύομεν δὲ καὶ τῷ ἐνδοξοτάτῳ στρατηγῷ τῆς ἐώρας καὶ πᾶσι τοῖς ἡμετέροις ἀρχοῦσιν, ἢ ληστοδιώκτας ἢ βιοκωλύτας ἢ ἀροπλιστάς ἢ τινας τοιοῦτους ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἐκπέμπειν 3). δεῖ τοίνυν τοὺς ἀρχοντας τῶν ἐπαρχῶν τοσαύτης ὄξωθέντας παρ' ἡμῶν ἐξουσίας οὕτω τῷ πράγματι χοῖσθαι, ὡς δικαίως καὶ νομίμως ἅπασιν εἶναι φανεροῦς 4)· εἰδότας, ὡς εἰ τῇ δεδομένῃ

rentur, neque subditos suos propter id ipsum a malis magistratibus liberare, neque ob dictam causam magistratibus, ut ab iniuria abstinere, imperare poterunt. Nos vero sufficientem imperio reditum esse putamus, si sola tributa publica perpetuo inferantur, non autem ut praeter ea aliunde quid acquiratur, quod subditis totam vitam conturbat.

XIX. Quod autem ante a nobis dictum est, id *Nov. 8. cap. 12.* maiore adhuc et diligentiore lege complectendum esse putavimus, ut consilium nostrum omnibus manifestum fiat. Sancimus enim, ut clarissimi subiectarum provinciarum magistratus, qui nulla pecunia data creati et iuramenti ab ipsis praestiti memores sunt, hoc quoque a nobis ius habeant, ut nemini apud eos ulla omnino fori praescriptio sit, neque in vi a quibusdam illata, neque in eriminibus et laesionibus inde oriundis, neque in publicis instantiis, neque in publicorum tributorum exactionibus, sed ut omnes similiter horum iurisdictioni subiecti sint. Neque expectent, donec iussa a magistratibus, quibus subsunt, accipiant, aut illis denunciant, sed hac lege nostra contenti sint, qua omnem potestatem iis concedimus: nemini prorsus licentia concedenda, in praedictis causis vel privilegio quodam utendi, vel inde sibi impune delinquendi potestatem sumendi. Non enim magistratus omni lucro abstinentes aliud quid Deo et legi et timori nostro praeponant, sed ad illud respicientes subditis iustitiam servabunt, omnia secundum leges nostras iudicantes et agentes. In talibus enim etiam milites, qui in provinciis sunt, ipsis subiicimus, ut nec ibi speciali aliquo iussu vel a nobis vel a magistratibus nostris egeant, sed hac lege utantur eamque illis ostendant, ut ipsis magistratibus potestate muneris utentibus auxilio sint: scientes, se, si hoc non fecerint, et annonae et ipsius militiae iacturam subituros et in periculo corporis futuros. Quare plane nullo alio magistratu nobis opus est, neque ut persecutores latronum vel qui biocolytae vocantur, vel potius grassatores, vel exarmatores emittamus, qui praetextibus quidem honestis utuntur, omnia autem pessima faciunt. Cum enim magistratus provinciarum cuiusque maximorum magistratuum locum obtineant, et loco cuiusvis alius magistratus in provinciis sint, et quantum in ipsis est, secundum leges nostras decreta faciant, quis praescriptione fori vel simili quodam apud eos uti audeat?

XX. Interdicimus autem et gloriosissimo per *Nov. 8. cap. 13.* Orientem magistro militum et omnibus magistratibus nostris, ne vel latronum persecutores vel biocolytas vel exarmatores vel tales quosdam in provincias emittant. Magistratus provinciarum igitur, tanta a nobis potestate praeditos ita se gerere oportet, ut iusti et legitimi omnibus videantur: scientes, se, si magistratu

γ) Textus Novellae ἐντελεῖς. Sed ἀτελεῖς bonum praebet sensum. Significat enim ἀτελής perpetuus, continuus, et sensus est: Satis magnam utilitatem imperio nostro esse putamus, si sola tributa publica perpetuo, i. e. sine intermissione, sine frustratione, inferantur. 2) Cod. Coisl. ἀροπλιστάς. 3) Hic finitur in Cod. Coisl. cap. praecedens. 4) Textus Novell. φανερούς. Sed φανερούς licet non praeferrendum, tamen certe non delendum est.

παρ' ἡμῶν ἀρχῇ κακῶς καὶ ἀναξίως τῆς ἐπιτραπέουσας αὐτοῖς παρ' ἡμῶν παροχής χορήσονται, ὑποκείσονται ταῖς τιμωρίας, αἷς ἐμπροσθεν εἰπομεν, καὶ ἕως τῆν ἀρχὴν ἔχουσι, ταύτας ὑπομένοντες, καὶ ἐπειδὴν αὐτὴν κατάθουτο, μείζονων ἔτι πειρώμενοι κινδύνων. οὐδὲ γὰρ διδόμεν αὐτοῖς ἄδειαν, πρὶν τὸν νενομισμένον τῶν ν'. ἡμερῶν πληρώσουσι χρόνον, τῶν ἐπαρχιῶν, ὧν ἦρχον, ἀναχωρεῖν, ἢ κατὰ πρόφασιν ἀνακλήσεως, ἢ κατὰ πρόφασιν φυγῆς, ἢ κατὰ ἄλλην οἰανοῦν αἰτίαν· γινώσκουσι, ὡς, καθάπερ καὶ ἐμπροσθεν εἰπόντες ἐφθήμεν, εἴτε ἐπὶ ταύτης γένοιτο τῆς εὐδαίμονος πόλεως, εἴτε ἐν οἰαδήποτε χώρῃ, πρὸς τὴν ἐπαρχίαν αὐτῆς ἐπαρχθέντες, ἢς ἦρξαν, ποινῶς ἐφέξουσι. τὸν δὲ ὄρκον δώσουσιν, ἐνταῦθα μὲν κατὰ τὸ ἀνωτέρω ῥηθέν.

Nov. 8. κα'. Εἰ δὲ τισὶ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις οὕσι πέμποιτο τὰ
cap. 14. τῆς ἀρχῆς σύμβολα, ἐπὶ τε τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου τῆς μητροπόλεως καὶ τῶν ἐν αὐτῇ πρωτεύοντων τῶν ὄρκον ἐφέξουσι καὶ οὕτω τῶν τῆς ἀρχῆς ἀντιλήψονται πράξεων· δηλαδὴ τῆς σῆς ὑπεροχῆς προνοούσης τοῦτο, εἴτε ἐπὶ ταύτης τῆς μεγάλης πόλεως παραλάβοι τις ἀρχὴν, εἴτε κατὰ χώραν αὐτῶ τὰ σύμβολα ταύτης πεμφθεῖ παρὰ τῆς σῆς ὑπεροχῆς, αὐτὸν τὸν λαμβάνοντα τὸ ἀσφαλὲς περιποιεῖν τῷ δημοσίῳ περὶ τῆς τῶν φόρων ἀμέλειαν εἰσπραξέως, καθάπερ ἂν αὐτὸς καθαρῶς δοκιμάσειας. κείσθω δὲ ὁ νόμος ἡμῶν οὗτος ἐφ' ἅπασιν τοῖς τὰς παρ' ἡμῶν ῥητῶς ὀνομασθησομέναις ἀρχαῖς ἐκ τοῦ παρόντος χρόνου ἀμέσθως παραληφόμενοις. τὰ γὰρ δὴ προειληφῶτα τοῖς ἐμπροσθεν κειμένοις ὑποκείσθω νόμοις, οὐδεμίαν ποινῆς τῶν ἐν τῷδε ἡμῶν τῷ νόμῳ διαρισμένων ἐπικειμένων τοῖς μέχρι νῦν τὰς ἀρχὰς ἔχουσι, πλὴν εἰ μὴ καὶ αὐτοὶ μετὰ τὴν ἐμφάνισιν τοῦδε τοῦ νόμου κλέπτοντες ὑλοῖεν.

Nov. 17. καβ'. Δεῖ τοίνυν σε καθαρῶς παραλαμβάνοντα τὴν
cap. 1. ἀρχὴν καὶ δόσεως ἀπίσης χωρὶς πρὸ τῶν ἄλλων ἀπόντων καθαρῶς φυλάττειν θεῶ τε καὶ ἡμῶν καὶ τῷ νόμῳ τὰς χεῖρας, καὶ μηδεὸς ὑπεσθαι κέρδους μήτε μείζονος μήτε ἐλάττονος, μηδὲ σεσοφισμένην τινὰ ποιεῖσθαι κατὰ τῶν ὑψηλῶν ἐμπορίαν· ἀλλ' ἀρκείσθαι μόνον τοῖς παρὰ τοῦ δημοσίου σοι χορηγομένοις, καὶ διὰ τε σουτοῦ διὰ τε τῶν περὶ σὲ καθαρὸν αὐτοῖς πανταχόθεν φυλάττειν τὸ δίκαιον· καὶ σπεύδειν πρῶτον μὲν τοὺς δημοσίους φόρους ἀπαιτεῖν ἀγρόπνως, μηδὲν ἐλλείποντα τῆς περὶ τὸν δημοσίον προνοίας, ἀναζητεῖν τε μὴ τι τὸν δημοσίον ἠλάττωται, καὶ περιποιεῖν αὐτῷ πανταχόθεν τὰ οἰκία. ὥστε γὰρ αὐτοῖς ἰδιαιτῶς ἀδικουμένοις βοηθοῦμεν, οὕτω καὶ τὸν δημοσίον ἀνεπηρέαστον μένειν βουλόμεθα. οἱ γὰρ δὴ συντελεσταὶ πάσης ἄλλης ἐπηρείας ἐλεύθεροι φυλαττόμενοι, ῥαδίως τε καὶ [ἐκ] ^{c)} προχείρως καταθήσουσι τοὺς φόρους, καὶ ἄπερ εἰς κλοπᾶς πρότερον δίδόντες, ἔμενον ἐποφειλοντες ἔτι τὰ δημοσία, ταῦτα νῦν αὐτοῖς τοῖς δημοσίοις τιθέντες, ἀπαλλαγῆσονται ῥαδίως τῶν ἐν τοῖς φόροις ὀφλημάτων.

Nov. 17. καγ'. Ἐπειτα προσῆχόν ἐστι, σὲ προνοεῖν τοῦ μὴ
cap. 2. τοὺς δήμους τῶν πόλεων ἐν ἀλλήλοις στασιάζειν, ἀλλὰ πᾶσαν εἰρήνην εἶναι ταῖς πόλεσιν ἐκ τοῦ τὴν ἰσότητά κἀνταῦθα τοῖς ἡμετέροις ὑψηλοῖς φυλάσσειν, καὶ μήτε κέρδους μήτε πάθους τινὸς ἕνεκα πρὸς τι τῶν μερῶν ἀποκλίνειν.

Nov. 17. καδ'. Ἔστω ^{d)} σοι καὶ τρίτον σπουδάσμα, τὸ τῶν
cap. 3. δικῶν μετὰ πάσης ἰσότητος ἀκροῦσθαι, καὶ τὰς μὲν βραχυτέρας καὶ ὕσαι μάλιστα τῶν εὐτελεστέρων ^{e)} εἶσιν,

a nobis collato male et potestate a nobis commissa indigno modo utantur, poenis, quas supra diximus, fore obnoxios, et quamdiu magistratum obtinent, eas sustinentes, et postquam eum deposuerint, maiora adhuc pericula subeuntes. Non enim facultatem illis concedimus, antequam consuetum quinquaginta dierum tempus impleverint, ex provinciis, quibus praefuerunt, vel praetextu revocatoriae, vel fugae, vel aliam quameunque ob causam discedendi: sciantque, se, sicut et antea diximus, sive in hac felicissima urbe, sive ubicunque locorum sint, in provinciam, cui praefuerunt, reductos poenas sustenturos. Iusurandum vero hic quidem secundum id, quod supra dictum est, praestabunt.

XXI. Si vero quibusdam, qui in provinciis sunt, magistratus insignia mittantur, coram Dei amantissimo Episcopo Metropoleos et Primatibus eius iusurandum praestabunt atque ita magistratus administrationem suscipient: curam scilicet Eminentia tua gerente, ut, sive quis in hac magna urbe magistratum suscipiat, sive in provinciam ei insignia magistratus ab Eminentia tua mittantur, is, qui ea accepit, cautionem fisco de tributis inculcate exigendis praestet, prout ipse liquido iudicaveris. Lata vero sit haec lex a nobis in omnes, qui a nobis specialiter nominandos magistratus ab hoc tempore sine pretio sunt suscepturi. Praeterita enim legibus ante latis subiacent, nulla earum poenarum, quae hac lege nostra definitae sunt, illis, qui hucusque magistratus gerunt, incumbente, nisi et ipsi post insinuationem huius legis rapientes deprehendantur.

XXII. Oportet igitur te, magistratum pure et sine ullo suffragio suscipientem ante omnia et Deo et nobis et legi puras servare manus, et nullum lucrum sive maius, sive minus attingere, neque dolose excoGITATAM quandam negotiationem cum subditis facere: sed illis solum contentum esse, quae ex fisco tibi praebentur, ac tam per te ipsum, quam per eos, qui circa te sunt, omnino puram illis servare iustitiam. Ac primum quidem operam des, ut tributa publica vigilanter exigas, nihilque in gerenda fisci cura praetermittas et inquiras, num fisco damnnum passus sit, illique sua omni ex parte conserves. Sicut enim privati iniuriam passus opem ferimus, ita etiam fisco illaesum manere volumus. Subditi enim, si a quavis alia iniuria liberi servantur, facile et prompte tributa solvent: et cum antea illa in furta expendentibus tributorum debitores manerent, ea si nunc fisco solvant, facile a debitis tributorum liberabuntur.

XXIII. Deinde te curam gerere oportet, ne populus in civitatibus seditiones inter se agitet, sed ut pax sit in civitatibus eo ipso, quod aequalitatem etiam ibi subditis nostris servas, neque lucri neque alicuius affectus causa in partem aliquam inclinas.

XXIV. Tertio quoque tibi curae sit, ut de litiBUS cum omni aequitate cognoscas, et breviores quidem et praesertim quae ex levioribus sunt, sine scripto

c) ἐκ ἐν Cod. Coisl. deest. Inserui et uncis inclusi. d) Hoc cap. 24. usque ad verbum ἐνοχλεῖν extat apud Fabr. cap. 25. hui. tit. et apud Theod. e) Fabr. τῶν εὐτελεστέων.